КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

ШИНАРДИ,
10
ОКТЯБРЬ,
1967 шу.
№ 120 (4445)
Мах 2 кап.

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза. Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ
1923 ШЕРА ДЕНЗ

ХЬО МИШТА НАКЪАВОДА ЮБИЛЕЙНА?

ХьагІакхочаш латт вай Дакъеч веторе чу аттара сийлда ди Октябра 50 шу дуза цІей. Советий мехка ах бІаь шу дуза юбилей — экономика а культура а дегІайоаларг ца ваьнна ваьнна ваьнна

ПАРТИЙНИ ВАХАР

КАГИРХОЙ — ДУККАГІА ТЕРКО

КПСС XXIII съезда решеніеш кхоачашъеш парте Наьсарен райком дуккагІа терко е йьнай кагирхоъта коммунистически кхетам балара дешай.

Кагирхошта кхетам балара дешаш кает-каста дуо парте районна форум, партийни собраненка, парткомийни партбюрой заседанешка. Августе бетта КПСС райкома бюро дайийГаш комсомола районни комитета отчетага. Цига кертерга теркам тІабахийтар кагирхоъта юкъе белш болх кхетама болх дерттІа вІаштІехьабаккхара дешашта.

Иштта хиннай районе «Призывни допризывни ханаш йола кагирхой Геразимдарна Йизашка тІулахь де дІаГІа кийчбара де дезарехи районни партийни организаце декхарехь» яха цена хетаяь партийни активна собрани. КПСС райкома бюро заседанешка дийнад спортивно-массови болх тоабарахи кагирхошта ТІеха-патриотически кхетам балархи дола дешаш.

Ту дерригне новкъостал дир кагирхошта юкъера болх тоабе.

50 комсомольски организацена чуболаГІаче 1387 комсомольцех 600 гарта саг хьинаре къаьхегаш на совхозашка промышленни предприятешка, ГІишлошъеча. Цар сеное бонача кагирхошта хьокхам тел, уж ворцагІбаьх хьалхарчка латта дехкарашъ кхоачашдара.

Кагирхошта кхетам балара балха йоккха оьшу Іоаьй «Электроинструмент» завода. «Октябра 40 шу» яхача совхоза йохьаьнарчча партийни организацена. Ухаьа каст-каста хуо кагирхой сайренаш, производстве хьалха латтарашка вІашагІкхетараш, воскресникаш, «Электроинструмент» яхача заводе кагирхошта юкъе шерра боаржабаьлб спортивно-массови болх. Завода комсомольцашен кагирхошен шоай низашца хьалъІыЙ спортивни площадкаш. ХІара цехе вІашагІехькай волейболаш футболаш лоеза командаш. Ширан кхоьоа яхьа а бакъо лоеза уж. «Электроинструмент» заводе волейбольни команда районе хьалхара моттиг яьккхай.

«Октябра 40 шу» яхача совхоза комсомольцаша уж тІехьъьрча хана шерагІа боаржабаьлб яртара культурно-просветительни спортивно-массови болх. Ухаьа вІашагІехькай спорта тайп-тайна командаш. Каст-каста воскресникаш а ер ТІехьъьрчаьнарчча новкъостал дир кагирхоъна. Совхоза 4 комсомольски пост я из-лорабе вІашагІехьеда.

Балха тІа дика тоаьмадаш доаха кагирхой дикача дагІора бувш райене, цар опыт шерра йоаржаш. Хьалха латтача кагирхой сийна хьалъІийр кхьхегама сийлен байрахкаш.

Комсомольски организацена даим культаллу, кагирхошта юкъера болх тоабе дарна новкъостал ду. «Электроинструмент» завода. «Октябра 40 шу» яхача совхоза партийни организацена шоай сийбаренкка, парттома заседанешка дувш кагирхошта кхетам балара дешаш из болх тоабара наьхьаш белгалдоаьх.

Комсомольцашен кагирхоштен юкъера болх ІІахо тоабара парте районни комитето дагІм йоаьхо» ю комсомольски организацей партийни ягІора ЧоагІъара дешай. Юхьхьанчарча комсомольски организацей 50 секретарех 11 коммунист ю. Дукхагіа еш хІанна кагитхошта лаьрхІа лекцеш докладаш.

Холуш тоабеннаьг советски патриотизмаш пролетарски интернационализмаш уйлаша кагирхой хьалхехьара болх. Тха райене каст-каста хуо кхаь новхален вІашагІкхетараш, вежарий республикай кагирхошца вІашагІкхетараш. Уж тІехьъьрча хана Кьилбаседа Хирий республика районашка хиннга халкъа творчеста районни театр. Италъ хьекъал шер писа «Тамара» яха И. Базоркина пьеса.

Уж шера духьхьашца хІара районе «Дувнаргда вай профессех» яха юкъера школа йистеньккъарий районни слет. Цига хьийхабар районе парт-гийнни советски органий болхой, предприятей организацейн кулгалхой.

Парте районни комитето ВЛКСМ райкомаца, администраташ органца цхьана шерра кхоьсам боаржабаьлб хуушш беагІаче кагирхошта юкъера дитнийобщественни яьлешш ІІаьлара. Ту балха юкъе хьинаре дакъа лоаца районни добровольни дружинно. Цуо мугІаршка ба районда дукхагІбола комсомольцашан кагирхойн.

Уж тІехьъьрча хана районе дукха болх баьб всеобуча дола Закон кхоачашдеш. Хьинаре болх беш я депутатски посташ, даьй-поаной комитеташ, школа пионеровски комсомольскин организацеш. Из болхан дешан ер кхалагІа шу да всеобуча Закон кхоачашдеш. Йадахача дешара шера районе 27 школе дешаш 1400 дешархо вар. Цаьрс дукхагІбаьрша толамца чакхдаьккхар дешара шу, лакъьлар успеваемость. Из болх лаьГІбаьлаш уж шера а.

Уж тІехьъьрча хана шера районе дукха теркам ІІаболит дешархошта общественни кхетам балара дешашта. Из болх а дика вІаштІехьбаьккхаб «Электроинструмент» яхача заводе. Укхаза партийни организацен инициативаш вІашагІкхедай деазлан школан новкъостал дага комитет. Из комитет болх беш йола ер кхалагІа шу да. Заводе хуо даьй-поаной конференцеш, берашн кхедарах лаьна беседаш. Хьинаре болх а беш комитето доккха новкъостал ду дешархошта кхетам балара, завода болх-лешта юкъе педагогически знанеш йоаржаяра.

ХІанз доарХаме пІей гарга отташ латташ районе дукхагІа теркам ІІаулийт революционни, тІема, кхьхьегама традицеша кагирхой кебара дешашта. Предприятешка, клубашка каст-каста вІашагІкхетараш хуо, гражданински дьахенни тІемашка даька доаладш хиннаранца. Советски Эскара ТІемахешца, экскурсеш-э революционни тІемеш сийлен мотти ташка.

Дукхагіойола школашка вІашагІкхехкай тІема сийлен уголокаш. Уж тІехьъьрча хана районе ярташка хиннай гражданински тІема турнаьхошта мемориальни доскаш оттадеш хьалъІ мотингаш. Уж митингаш чакхйоахача хьинаре дакъа лаьлар юртий комсомольцашен кагирхойн.

Сийлаьх-боккхача Октября 50 шу дилара кийчо ярца дувзаденна тематически сайренаш ю «Электроинструмент» заводе культурца ЦІагІа. Масала, 18 сентябре заводе хиар «Къаьлгаена сийду саха» яха сайре. Цига кхамьалаш дир кхьаьчча парти йийн болхлочо, 1930 шера деза КПСС чаен ноаьчо Чапаков Джабраила Оемана. № 4 йола профессионально-технически училище ялыкка заводе болх бе дуухьашца пенача кхоачашдеш болхлочо Тумгеев Башира. Производстве хьалхалатараш аьлле гулбенираш даькъала бийнар Наьсарен юкъера школа пионераша.

Бакъда, белгал ца дахьача дагІдаш кагирхошца беча кхетама балка юкъе нийсу кхоачамбоаДараш а.

Керттера кхоачамбоанар да ХІанз цхьабола кагирхой общественно-пайдане болх ца беш хиларг. кагирхошта юкъе луламе ґІулаккаш беладелш, корта бохабу малераш мелаш нах нийсдугІа.

Комсомела мугІаршка кІезита ба ґІаґІаІІаІ мехкарий.

Цхьаьйола комсомольски организацена лергІа ІІаьхьо кагирхошта кхетам балара болх. Къаьхегамца ґІулаьх долаш кагирхой хьалхехьара белх эсала вІаштІехьбаьккхаб. Уж дерригга кхоачамбоанарш сихха діаДаха декхарийІа я комсомольски организацеш, ХІаьта юхььашдирча партийни организацена даим новкъостал ду деза царна.

Д. ДАУРБЕКОВА,
КПСС Наьсарен райкома пропагандан агитацеи отдела заведующи.

Невинномысски химически комбинате хьалъэ йоалаш латт аьстелиеш аьстельдегиди хьаьрга арГІанара комплекс.

Сурта тІа: дикагІбола монтажникаш Владимир Федосовн (ьаьрдехьаьрвар) Валентин Турсун. ХІара дийнаьхе 120 — 130 процент кхоачашъе цар заданеш.

К. Тарусова сурт.
ТАСС фотохроника.

ХЬАЛХА БУВЛ

Лаьхача къаьхьегама толамашца пакъайоагІа «Грозвино» объединене коллектив Сийлаьх-боккхача Октябрьски революце 50 шу дуззча деза цІейІа. Валовы продукции арахецара пІе бетта планг хаьлл хьалха 106,9 процент кхоачашъьлй объединене болхлоша. Планах лаьрхІаулу совГІа арахийца продукции 3,5 миллион гарга сема маьха я. Йухьа ХІама да эшаш юбилейни социалистически декхараш а кхоачашдаьхта коллективо.

Бийца продукции дІаяьхьийтара план 108,5 процент кхоачаш а еш, планг совГІа ІІаьхьийта продукции кхо миллион совГІа сома маьха я. Хьаьхьегама оьсарде лаьхха хиларал совГІа, арахийца продукцена ІІаболо мах а дикка лоьбаьб объединене болхлоша уьхх юбилейни шера. Уж шера из баьхьан долаш паччахьалхкеина кхоьдьІ 113 эзар сем ахча.

Объединене предприяттеша юкъе уьхх шера хьалхара моттиг цІяьхха ІІаьа на хиннаьл хьайоагІа Бортоев Къаьсарина кхуулаш Черемеевски чхьаґІар доаккхача завода коллектив. Ийе бетта иІаш 121,9 процент кхоачаш а яь, завода болхлоша уьхх дешешка кхоачашъегІьа итт бетта ІІаш.

В. МАРЧЕНКО,
«Грозвино» объединене вокхагІбола экономист.

ЯХЬ—ТОЛАМИЙ ЛАРД

Уьхх юбилейни шера доккхий социалистически декхараш тІаийІаш, тха района колхозашен совхозашен: ІІаьхьа гектара тІаьра 25 центнер ялат заккха, хІара кхоаблача Іаттагара 2100 килограмм шура яккха, хІара устаґІана тІера 3,5 килограмм тха даккха, хІара яткача котама тІехьара 130 фуъ ґІулде, юрта боаханерча лаьттай 100 гектара доарХаьлл, 4,5 центнер дуХх даккха, 204 центнер шура яккха, ялаташ дІадийнача лаьттай хІара 100 гектара доарХаьлл 32 эзар фуъ ґІулде, и кх. дІ.

Белгалъ рубежаш йоккхий я. Колхозийн совхозийн партийни организацена йоаьхо аьй юбилейни декхарий хІара цифра, хІара пункт бокъонца нийсъа, доІІа хІама теркалдеш уйІа яь хилийтар дуХх. Духхьал дІаала дезаш да, селлара боккха болх звеньашка, бригадашка, фермашка цІяьхха а баь на хилар. Юбилейни шера заданеш берригача кхаа деладеранца, хьийаш деладеранца дІаькхоачаьл ца Іеш, тхоай планаш реаьлн хилараьх боа тешам царна чубссеабе а ґІийІртад тхо.

Хьалхарча деношке а денз районе партийни организацена теркам тІабахийтар лаьттай беркат соьдаккхара. Из цхьа баьхьан доаладш дацар. Советски Союза Коммунистически парте XXIII-ча съезде белгал мадаьккхалийІ: «Йаьрча хьийІача берригача юрта боахам дегІаькхулареи къаьстта хьийІача ялат дуХхагІа дахарехи темпаш лаьхъеґІйбола хоадоамбоалаш дола хьал да лаьттан хІара гектара тІаьра боаха хьунжам мамотта лаьхбаґІ. КПСС райкомо кхаькхара кхаьхегамхой оьрнаґІбаьлаш агротехнико дегІрнга дІаечхарш творически кхоачашдара, хьалхалатта опыт шерра юкъеьхахьара.

Хьаьта цунах хьахиннар гуш да. Тха района ахархоша ка бола ялаташ чуэнача хана чоагІа новкъарле аьй дола ІІаоттама хьолаш ю хиналдолашеьа а, хьалха кхача ялата кулъґІтраш доацдача хана чуийІар, ґІулъкхаґІа дакъхар ялат, ханал хьалха кхоачашийр паччахьалхенга ялат дохкара план, 2-ґІа август хьатІаькхачалехьа Дахьен аьмбрашца тессар ІІехлікача ялата 23350 тонн, кешта аьлча планах дакъріа хиначуэ 3600 тонн дукхагІа.

ХІанз, кхашкара культураш чуэнарг балхаш чаьх а доаьхаш, колхозни ахардоша чоагІа йоаьхо ю хьатІадоаґІача шера хьуьжаьна. Аьлта хьаьнДеш бола культураш (шерра-шера дІаюьш ілхьан шера дІайийча дукхача шерашка тІаьюьеш баьцаш, ялата-бобоні культураш, кхьарарг) ІІахиннача дахьташка дІадуьш да ґІурдьаьл дуг ялаташ. Района боахамца шина бизза кхоачамбетболаш тІаоттадаьь.

Ялат даккхарг паччахьалхенга доХхарг дикагІа дола толамаш дьалхдаг хІара гектара тІа эттара дуХхагІа ялатийІ хьувькъам кхебаьча «Победа» яхача колхоза къаьхьегамхоша. 34,1 центнер хилар из, кешта аьча соахкарчул 6,4 центнер дуХхагІа. Шозза хІана аььц аьнна тІеккхоачашъьлй паччахьалхоша ялат доХхарг ІІаьн. Планах 34640 тонн йоаьха сема метте ух шера 1-ґІа октябрь хьатІаккхачалехь 5288 тонн екхай, план 146 процент кхоачаш а еш.

ХІара гектара тІаьра 29 центнер аьккхай ШечаЭскара цІеранґІа колхоза ІІаьта ІІаьта деладераш. Цар а иштта 111 процент кхоачашъьлй паччахьалхенга ялат доХхара план. Социалистически декхараш 2440 тонн йоаьха сема метте, боьшонца екхар 2712 тонн я.

Ялаташ кхедерел тІехьабисаш шоай хьинаперча кхъаьхегама башха-дика толамаш доаьхаш болна тІа хьийІаш деладераш а.

Советски халкъа еда ха хьатІаккхача юхедмсача уьхх деношка шерра социалистически яьх яьржай районе хьийІаш деладераша юкъе. Кьаьстта ґІоаґІа яьржай из шурий-товарни фермашта юкъе.

Из кхьаьта хьаьхьохкаш дола масала да сеаькка тІехьаьесаш хинна дукха керл-керра колхозийнаш хьаьхьалатараштта юкъе уьхш хилар.

Масала, уьх январь беттта юхьхь деПа апрель бутт бовлнца районе хьалхара мотти деаьлЙ Кирова цІеранґІа колхоза коммунист С. Х. Хатагов керте латтача шурий-товарни ферма колектив. Из колхоза хьийІаш деладераша ІІаштта 5 шера ґІоаґІа деланьй БПСС райкомо райисполкомен карара кара тела Ше байрах, цхьаьбакъа, дукха за яладелъа цхьаьхара моттиг Дааяла йийзар цар уьхх тІехьъьрча ханалца тІехьаьесарех хиннача XIX-ча партсъезда цІеранґІа колхоза № 2 йолча шурий-товарни ферма колектива (заведующи Д. П. Фролов). Карара кара тела Ше байрахъ ше дІаэнаш № 2 йолча ферма-на колективо доІІ делар байрахъ карара да ґІийІара ций дерригга иэаш ІІадохийтарґда аьина. Хьаьта XIX-ча партсъезда цІеранґІа колхоза ІІаштта ду царна карара кара тела Ше байрахъ.

Белгалда турпале къаьхегарца яхье доаьхаш доІІа XIX-ча партсъезда цІеранґІа колхоза опытни кулгалхо П. Г. Шабанов керте латтача № 5 йола шурий-товарни ферма колективо.

Советски ІІаьлаьа шоаьтхъе ялт шу дизара сийна цу колективо шера планах совГІа 9 бетта екхай 300 центнер шурий, цхьаьхха бежан тІера ца доаьлйІаш лелаьлаьл дерригга доахаш. Шера ПІан 4660 центнер йолча метте, 1-ґІа октябрь хьатІаьхачалехь екхай 5000 центнер.

Районе юа тІаьра оалхаьлаьрш леладеча фермашта юкъе хьалхаґІа а санна хьалхара моттиг доаІ. Т. П. Маковкина заведующан йолча XIX-ча партсъезда цІеранґІа колхоза фермаш колективо. Социалистически декхарехь 1520 эзар фуъ дохха дезача, метте 9 бетта дохкад 1806 эзар фуъ, е ґІулаьхьа дезача метте боьшонца екхар 2712 тонн я.

Хьаькхамаш дика долаш хьайоагІа Н. Д. Сулашкин керте лаття юа тІаьра оалхаьлаьрш ферма колектив а. Цу коллективо 114 процент кхоачашъьлй паччахьалхенга фуъш доХхара шера план, декхарех 1210 эзар фуъ доХха дезача метте боьшонца 9 бетта декхар 1379 эзар фуъ да.

Производствеин планаш толаме кхоачашъе ІІаштІехьдьлиьнад пайда эпанза дола кхоачамаш лахар, колективе производствеин ґІулаький аьттув боаханг йола доаІ дара хьалхалатта методаш юкъеьхахьар баьхьан долаш.

Масала, уьх январь беттта юхьхь деПа апрель бутт бовлнца районе хьалхара моттиг деаьлЙ Кирова цІеранґІа колхоза коммунист С. Х. Хатагов керте латтача шурий-товарни ферма (заведующи И. Т. Логачев). ХІара кхоаблача Іаттта доарХаьлл йоаькхаш хинна шура эттара кІезиґаґІа яр, бетта 130—160 килограммал тІехьалаьлр, цхьаьбакъа, ни бутт хьалхаґІа ну ферма доаркай болх пхи сменах берг-болаш ІІаштІехьбаьккхачул тІехьаґІа, ґІулаькъан тоадала доладелар. ХьалхаґІа хинна мах, хьалхаґІа хинна доаькъарш шоаш доаччча дисар, кхьаьгама хьалаш мара на хуэшш. хІаьта цунах долаш пайда сихха хьагуча а баьлар. Августен сентябрен беттанна колхозерчарел хьалхаьлаьр № 3 йола ферма, хІаьта хІара кхоаблача Іаттта доарХаьлл йоаькхаш шура августе бетта 207 килограмм сентябрь бетта 210 килограмм хилар.

Уьх гартарча хана шин сменах болх бе йолаьлрриьа ерриг шурий-товарни фермаш.

Районе дуккха хьалкхийнаб къаьхегамара ґІулаькъан коммунистически лелабеш тІехьабисараш шоаштта тІехьа кхебеш бола производстве хьалхалаттараш. Царех баьхьа: «Путь к коммунизму» яха колхозера кха тІаьра оалхаьлаьрш леладеш. 9 бетта хІара яккача котамА тІехьара 123 фуъ ґІулдаь М. Л. Лунченко, 9 бетта декхарех 2200 эзаька йорстаґІ ешача метте чуоттаьь 2472 эзаька йорстаьь. ХІара партсъезда ґІаґІа колхозера воккхагІа вола свинарь И. С. Полениньон, деннен бийсаинен юкъера лаьрхІача хІара ІаСиЯта 700 грамм доалІ ІІадеттадолийІа ту колхозера ІаьсИ ґІеладеГ Е. С. Киселева, шера декхарах хІара Іаттагара 2450 килограмм шура яьккха ґІаґІа метте 2683 килограмм шура яьккха «Победа» яхача колхозера доярка В. И. Гребеченко, хІара кхоаблача Іаттагара 12135 килограмм шура яьккха XX-ча партсъезда цІеранґІа колхозера доярка К. И. Панарико, 626 гектара тІаьра ялаташ ІІаьхьаи 730,3 тонн е хІара гектара 35 центнер ялата яьккхаи бола «Победа» яхача колхозера комбайнерш М. О. Агарков, П. Е. Лысенко, Е. Ф. Каьсянов. 225 гектара тІаьра 30,1 центнер ялата яьккха Кирова цІеранґІа колхозера комбайнер Ш. Хапухьев, дукха кхьаьрашш.

Парте районни комитето, иьхьанчарча районни организацена хьалхарча деношке а денз чоагІа тІаьхьажам оттабир тІаийна декхарах кхоачаш мишта ду хьоаьш. Кьаьстта уйІаьр тІаийхийт социалистически яьха шоай ханнаьха итогаш ара, уж шера дІайовийтара. Масала, райкома пропагандан агитацен отделе ІІашагІеьлай колхозийн совхозийн балха ерриг итогаш чуйоаґІаш йоа экономически кабинет.

Балха ґІулаькъан шерра дІадозийтар дуХх хІара бетта, хІара кварталде арахеч хьийай продукташ яхарен кийчьерн ґІулаькъа колхозашкен совхозашкен ледаеча социалистически яьха бюдлетенаш, хІара итт ди масаэа доал дІаяьду КПСС райкома здаьена хьалхаьлаьна хьаьхьаґІаьдь латтуа районе хьоькхамий доскаш, дикагІа йолча колективийн производстве хьалхалатарийн сийна байрахъ урзгІойІ, арахеч къаьхегама листокаш, «листокаш-молниеш», дуккха кхьйІода формаш лелаю.

Нахана шоаш беча балха тІа районе партийни организацена ґІоаґІа уйІа тІаийхийт культурно-бытовой хьалаттра. ХІанз дукхагІа йолча транзторно-поленовски бригадашка, хьайІаьн леладеча фермашка башха-дика красни уголокаш, ленински цІенош, душевойш, кхьарарг. Из дерригга хІамаша торо хуэийт дика салаІа, керда гаэет деша, тедевизорга хьажа, радиога лаьцІ.

Районе къаьхегамхой хьинар кхы тІа а айІадь массане а цхьатарра уйІа тІаийхийтаьш кхоаблаьлеш йолча ЧЕПКПСС центральнийн Пленума решенеиш, сийлаьх-боккхача Октября цІейІа ешча кийчоен.

В. ВАРЛАШИНН,
КПСС Сунженски райкома секретарь.

ДАЬХЕННА ЦІАККХА А ЙОВРҐЙОАЦА СИЙЛЕ ЯЬККХАРАШТА

МОСКВЕ КОСМОНАВТИЙ АЛЛЕЯ ХЬАЕЛЛАР

МОСКВА, 4 октябр. (ТАСС). Талхан, керлача «космическеи» заманаьнарг хьалхара Лаьттан искусственни спутник сигналъехийта итт шу дуьзна дийнахь, СССР халкъа боаьхана карагІадьпинарий Выставкана юхе йоккха митинг хилар. Космос карарсаьлра даьхье советски халкъа карагІадьнаьча тІехьадьна доккхийча хІамай сийна ґІаґІа сийлаьх-езача мемориала лалда хьайийлар сийлаьхьа летчикий-космонавтий скульптурни портретий Аллеи.

Ту митинге баьккар эзарш москвичаш. Цитта бар СССР летчикашкосмонавташ, Советски Союза Турпалаш Павел Беляев, Валерий Быковский, Алексей Леонов, Андриан Николаев, Константин Феоктистов.

Митинге хьамаьл дир Моссовета исполкома председателна хьалхарча заместителна Е. Т. Самодаева.

дьаьнача тІехьадьна доккхийча хІамай сийна ґІаґІа сийлаьх-езача мемориала лалда хьайийлар сийлаьхьа летчикий-космонавтий скульптурни портретий Аллеи.

Цу митинге баьккар эзарш москвичаш. Цитта бар СССР летчикашкосмонавташ, Советски Союза Турпалаш Павел Беляев, Валерий Быковский, Алексей Леонов, Андриан Николаев, Константин Феоктистов.

Митинге хьамаьл дир Моссовета исполкома председателна хьалхарча заместителна Е. Т. Самодаева.

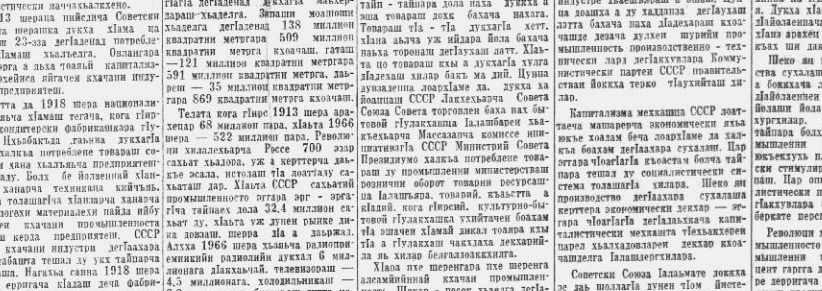

ЛИТЕРАТУРА, ИСКУССТВА, АРХИТЕКТУРА ДАЬЬЬЬРЧА СССР ЛЕНИНСКИЙ ПАЧЧАХЬАЛХЕНИ ПРЕМЕШТА ЙОЛЧА КОМИТЕТАГАРА

Литература, искусства, архитектура дьаььерча СССР Ленинскин Паччахьалхенен премешта йолча комитет 1968 шера СССР Паччахьалхенен премеш эзарш издаь балхаш ІІаччийІе йоаьеннай. Хьажа ДІайІду талант йоккхаґІа, идеи лаьхаґІа йола литературан искусствен произведенеш, хозаґІен кхомеґІен дола архитектурни ґІирсаш.

Балхаш хьаччет паччахьалхенен, творчески, общественни организацеша.

Кандидатурани тІаэн уьхх шера 15-ча декабре хьаччалца. Хьаччуо уьхх шера 15-ґІа июнь хьатІаккхачалехьа кепатеха ярадьаьла (кхоачаьдаь, хьалдаь) балхаш.

Хьаттаьарцен документаш кийчдарнен дуэаьдена мел долча дешай хьаькъехьара хІамаш ха доиш вар литература, искусства, архитектура дьаььерча СССР Ленинскин Паччахьалхенен премешта йолча комитетна дуэаьдаьла веза чхх адресах: Москва К-51, Неглинная ул., 15, тел, БЗ-44-67, БЗ-19-30.

Киргизски ССР тахан. Фрунзе, Советски майда.

А. Полякова сурт.
ТАСС фотохроника.

Мишта кхоачашду юбилейни шерара декхараш?

САГА ДОЛЧА ДИКАННА

«Индустриализаце хьаьлй вай мохк экономически хьанъехьа ший лоІаме хилар чоагІара, халнца боахама дерригга доаькъош технически эргадьаьх тоадера, юртбоаьхан кередча социалистически парда тІа баккхара хиланза иргІоаца материальни базаш.

(«Сийлаьх-боккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу яхача КПСС ЦК Тезисаш тІара).

Металл, электроэнерги, кІор, мелдаььта, газ, машинаш, станокаш — дерригга СССР езача - йоккхача промышленностда доккхаьл а дешар а мелдар дуХхьала нуьн ший дуХх дешдар. Из ешь керттерчарна ґІулаьхьа ґІаґІаьнаш ю «Электроинструмент» завода. Цунах ґІулаьхьа ґІаґІаьнаш ю «Электроинструмент» завода. «Октября 40 шу» яхача совхоза партийни организацена шоай сийбаренкка, парттома заседанешка дувш кагирхошта кхетам балара дешаш из болх тоабара наьхьаш белгалдоаьх.

Комсомольцашен кагирхоштен юкъера болх ІІахо тоабара парте районни комитето даим йоаьхо» ю комсомольски организацей партийни ягІора ЧоагІъара дешай. Юхьхьанчарча комсомольски организацей 50 секретарех 11 коммунист ю. Дукхагіа еш хІанз кагитхошта лаьрхІа лекцеш докладаш.

Холуш тоабеннаьг советски патриотизмаш пролетарски интернационализмаш уйлаша кагирхой хьалхехьара болх. Тха районе каст-каста хуо кхаь новхален вІашагІкхетараш, вежарий республикай кагирхошца вІашагІкхетараш. Уж тІехьъьрча хана Кьилбаседа Хирий республика районашка хиннга халкъа творчеста районни театр. Италъ хьекъал шер писа «Тамара» яха И. Базоркина пьеса.

Уж шера духьхьашца хІара районе «Дувнаргда вай профессех» яха юкъера школа йистеньккъарий районни слет. Цига хьийхабар районе парт-гийнни советски органий болхой, предприятей организацейн кулгалхой.

Парте районни комитето ВЛКСМ райкомаца, администраташ органца цхьана шерра кхоьсам боаржабаьлб хуушш беагІаче кагирхошта юкъера ІІаьлара. Ту балха юкъе хьинаре дакъа лоаца районни добровольни дружинно. Цуо мугІаршка ба районда дукхагІбола комсомольцашан кагирхойн.

Уж тІехьъьрча хана районе дукха болх баьб всеобуча дола Закон кхоачашдеш. Хьинаре болх беш я депутатски посташ, даьй-поаной комитеташ, школа пионеровски комсомольскин организацеш. Из болхан дешан ер кхалагІа шу да всеобуча Закон кхоачашдеш. Йадахача дешара шера районе 27 школе дешаш 1400 дешархо вар. Цаьрс дукхагІбаьрша толамца чакхдаьккхар дешара шу, лакъьлар успеваемость. Из болх лаьГІбаьлаш уж шера а.

Уж тІехьъьрча хана районе дукха теркам ІІаболит дешархошта общественни кхетам балара дешашта. Из болх а дика вІаштІехьбаьккхаб «Электроинструмент» яхача заводе. Укхаза партийни организацен инициативаш вІашагІкхедай деазлан школан новкъостал дага комитет. Из комитет болх беш йола ер кхалагІа шу да. Заводе хуо даьй-поаной конференцеш, берашн кхедарах лаьна беседаш. Хьинаре болх а беш комитето доккха новкъостал ду дешархошта кхетам балара, завода болх-лешта юкъе педагогически знанеш йоаржаяра.

ХІанз доарХаме пІей гарга отташ латташ районе дукхагІа теркам ІІаулийт революционни, тІема, кхьхьегама традицеша кагирхой кебара дешашта. Предприятешка, клубашка каст-каста вІашагІкхетараш хуо, гражданински дьахенни тІемашка даька доаладш хиннаранца. Советски Эскара ТІемахешца, экскурсеш-э революционни тІемеш сийлен мотти ташка.

Дукхагіойола школашка вІашагІкхехкай тІема сийлен уголокаш. Уж тІехьъьрча хана районе ярташка хиннай гражданински тІема турнаьхошта мемориальни доскаш оттадеш хьалъІ мотингаш. Уж митингаш чакхйоахача хьинаре дакъа лаьлар юртий комсомольцашен кагирхойн.

Сийлаьх-боккхача Октября 50 шу дилара кийчо ярца дувзаденна тематически сайренаш ю «Электроинструмент» завода культурца ЦІагІа. Масала, 18 сентябре заводе хиар «Къаьлгаена сийду саха» яха сайре. Цига кхамьалаш дир кхьаьчча парти йийн болхлочо, 1930 шера деза КПСС чаен ноаьчо Чапаков Джабраила Оемана. № 4 йола профессионально-технически училище ялыкка заводе болх бе дуухьашца пенача кхоачашдеш болхлочо Тумгеев Башира. Производстве хьалхалатараш аьлле гулбенираш даькъала бийнар Наьсарен юкъера школа пионераша.

Бакъда, белгал ца дахьача дагІдаш кагирхошца беча кхетама балка юкъе нийсу кхоачамбоанараш а.

Керттера кхоачамбоанар да ХІанз цхьабола кагирхой общественно-пайдане болх ца беш хиларг. кагирхошта юкъе луламе ґІулаккаш беладелш, корта бохабу малераш мелаш нах нийсдугІа.

Комсомела мугІаршка кІезита ба ґІаґІаІІаІ мехкарий.

Цхьаьйола комсомольски организацена лергІа ІІаьхьо кагирхошта кхетам балара болх. Къаьхегамца ґІулаьх долаш кагирхой хьалхехьара белх эсала вІаштІехьбаьккхаб. Уж дерригга кхоачамбоанарш сихха діаДаха декхарийІа я комсомольски организацеш, ХІаьта юхььашдирча партийни организацена даим новкъостал ду деза царна.

Д. ДАУРБЕКОВА,
КПСС Наьсарен райкома пропагандан агитацеи отдела заведующи.

«Индустриализаце хьаьлй вай мохк экономически хьанъехьа ший лоІаме хилар чоагІара, халнца боахама дерригга доаькъош технически эргадьаьх тоадера, юртбоаьхан кередча социалистически парда тІа баккхара хиланза иргІоаца материальни базаш.

(«Сийлаьх-боккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу яхача КПСС ЦК Тезисаш тІара).

1913 шерана пийслина Советски Іаьлдала шерашка ґІулаьхьа «Ленин» ешнаьнарг 23-ша дегІаденал потребленне хІамаш хьалъеьгІа. Оьлаьнгара денз эрга а лаьа ґІоаьлй капитализмах экейнса ЙІаґІаьн ехачаьнгара индустре предприятеш.

Иштта да 1918 шера национализаци ньча хІамаш тегача, кога ґІирсий, кондитерски фабрикашкара ґІулаьх. Цхьаьбакъа ґІаььна дуХхагІа дола халкъа потреблене товараш соьстаьнгара ґІаґІаьнаш ґІулаьхьа предприятенка хьалг. Болх бе йолленний хІамаш ханачча техникана кийчъьь, эттара толашаґІча хІаьлаьчча ханачча технологеи материаьлеи пайда йийу ґІйачеи кхачаьнгара промышленности эзарш керда предприятеш. СССР айГеи кхачаьнгара промышленности масштабашца тешаьл ду ґІуьх ТІайІаьча цифраша. Нагахьа санна 1918 шера Россе ерриг ґІаґІаьнгара дола фабрикаша 1.817 миллион квадратни метр кІаІа ешнаьнгара. ХІанз мехка ґІаґІаьнгара дола промышленности дуХха хІама ца эшнаьн 6 миллиард квадратни метр кІаІа эрахеш. Кьы а ґІоаьнгара ґІаґІа дегІаденал дуХхагІа мьькердараш-хьаьлдеГа. Эшнаьн моллношка хьаьдеГа дегІаденал 138 миллион квадратни метргара 509 миллион квадратни метргА кхоачаьл. ґІаґІаьнгара — 11 миллион квадратни метргара 591 миллион квадратни метрга, даьрен — 35 миллион квадратни метргара 869 квадратни метрга кхоачаьл.

Телатта кога ґІирс 1913 шера арахецар 68 миллион тара, хІаьта 1966 шера — 522 миллион тара. Революци хилалелхьара Россе 700 эзар сахьаьт хьаьлоа, уж а керттера даьькъе эсала, истоьаьл ТІа доаттаьу сахьаьтаьл дар. ХІаьта СССР сахьатий промышленности эттара эрг - эрГеГІа тайнаеь дола 32,4 миллион сахьат ду. хІаьта уж ґІоаьн рынке ІІаьа доаьаьш, шерра ІІа а даьрежаь Алтхэ 1966 шера хьаььча радиоприменикий радиолийн дуХхал 6 миллионагара дІаьхьалчаьл. телевизоршаш — 4,5 миллионагА, холодильникаш — 2,2 миллионагА. барокъаьш дуТТа маьшинаш — дуХха хІама ца эшнаьн 4 миллионагА. фотоаппараташ — дуХха кІа хІама ца эшнаьн 1,5 миллионагА, ґІаґІа дегІаденал дуХхагІа маькердараш-хьаьлдеГа. Эшнаьн моллношка хьаьдеГа дегІаденал 138 миллион квадратни метргара 509 миллион квадратни метргА кхоачаьл. ґІаґІаьнгара — 11 миллион квадратни метргара 591 миллион квадратни метрга, даьрен — 35 миллион квадратни метргара 869 квадратни метрга кхоачаьл.

Телатта кога ґІирс 1913 шера арахецар 68 миллион тара, хІаьта 1966 шера — 522 миллион тара. Революци хилалелхьара Россе 700 эзар сахьаьт хьаьлоа, уж а керттера даьькъе эсала, истоьаьл ТІа доаттаьу сахьаьтаьл дар. ХІаьта СССР сахьатий промышленности эттара эрг - эрГеГІа тайнаеь дола 32,4 миллион сахьат ду. хІаьта уж ґІоаьн рынке ІІаьа доаьаьш, шерра ІІа а даьрежаь Алтхэ 1966 шера хьаььча радиоприменикий радиолийн дуХхал 6 миллионагара дІаьхьалчаьл. телевизоршаш — 4,5 миллионагА, холодильникаш — 2,2 миллионагА. барокъаьш дуТТа маьшинаш — дуХха хІама ца эшнаьн 4 миллионагА. фотоаппараташ — дуХха кІа хІама ца эшнаьн 1,5 миллионагА, ґІаґІаьнгара ґІаґІа дола ґІаґІаьнгара ґІаґІаьнгара ґІаґІаьнгара

ШОАЙ ДОШ ДИЗЗА КХОАЧАШДАРА

Шаьша районе Ленина цIерагIчу кохоза хьалхенан лелдеранца дош денад цхьоалагIа нолбо тIаккоечуьнг паччахьалкхенга шура йоькарг а пиштта кхийола юртобоахьма культурош йоькарг а шера план кхоачашбе. Мишта кхоачашду цар тIаийна деккаран? Кхоаьле кхоь шурутоебоьлу ферма я. Кодкоза тарткомо, правлееце беккка теркам тIабахийтаг карна юкъе Октябра сийна шерра социалистически яьх йоарлаяра, хьаийаг процентоштуьйс лаккъара. Юбилейин шера хIара бетта ю ухзаза фермашта юкъе переклика, балха итогиш. Цу гIулаяьн пIаштIехьлолийг балха юкъера кхоачамбоацаран Дадаха, къаьхгаьмхой боах тоаде.

Юбилейин ту доладелча дена фермашта юкъе лелаца социалистически яьхе хьалха латт кхоалайча шурийтоварна ферм коллективе. Ферма ю ведущин болча Хасуев Рамазна дувз: «Юбилейин ту доладучу хана коллективе дош денадар Октября сийна фермайг коллективашца юкъе йоькарг социалистически яьхе хьалхара моугIи яькъа. ХIанаьла балча балха итогиш хьалхоьх ка деш кхоачашбе пIаштIехьаргIдоргIа».

Мишта пIаштIехьаькхгаг ухзаза ферма коллективе болх? ХIара доаркъа лелайеш 18—20 етт ба. Аьхан замалаьха доахангара шура яькъара болх дика лелабора цар. Дийнаьхьа бусе хIара Iаттагара юкъера дахьIаьнгIа ю пIе-латт килограмм шура йоькарг фермех аьхана замалаьх. Белгалде лела хIанга а, хьийаг продуктиношта лех ца йолийтаг коллективо кхьалхенга. Цу пIаштIехьаьлнад доаькъара варшон пийса делкар, зоотехнически боьхьонна лаДелхьана тайпара хьийашта гIулаьн дар бахьан доаьнг.

Дилла а болх беш зоотехнически кружок я ферме. Кружокна заняттешка сохьтоа отделене специалистанна юкъ зоотехнически боьхьонна, балха дикалга йоьа приемаш. Кружокна кхдалаш ю ферма отделене зоотехника Матомадов Хьасана дукха гIулаьн дадь занятешка хьехьаш дар балха мехьедоладаре. Занятеех бешна пайда хьахьоьх ухь масало. Дадаьхьа шера хиннаьчу дика лаьхьленнай хьийаг продукт-тивность. Нагахьа санна Дадахьа шера ахьанна кхаь бетта Iаттагара дийнаьхьи буси юкъера лаьрхIаьчу 7 килограмм шура йоькхаьн хиннаьле, уьх шера ийс килограмм яьккхар ферме ца кхаь бетта.

Коллективна юкъе лелаца социалистически яьхе хьалхенга. Ферма ю ведущин болча Шумисата, Артатанова Кейпас, Цурурева Маржана, кхычар. ХIаначе хьийабашкара шура яькхара шера план тIаккхоачашъкIий цар, чIара Iаттагара 1800 килограмм сонIга шура йоькарг кхий. Шера план кхоачашбе гарга ба ХIанаде ферма дукхагIа болх доаркан.

Беккка теркам тIабахийтаг ферма коллективо цхьийбан лерттIа Iаттагара дахь кийчо яра. Фермаца юхье хьалтIа а аза арсIан дь дIоттIадаьд тIеъ ка. Цкъаьр, планах 6700 тонн силос йолда езача ХIападе борхI йоьхь тонн силос елла баьннаг отделене механизаторашца. ХIанчуьл тIехьагIа бархI йIаь тонн силос йолда лерхIан да уж. Иштта дика лел ухзаза хьийбан чуьлаттана помещенешта ремонт яра балхан а.

Ферма коллективна хьагучюс шера план 15 октябрь тIаккоечуьнг кхоачашъе пIаштIехьаргIда.

Кхоалаг1ча шурий-товарни ферма коллективад дукха тIехьа ца ийсаьн кхьхьет цхьоалаг1ча ферма коллективо а. Шера планах ерриг паччахьалкхенга йохка саьр 250 тонн шура йоьгIа, хIанаьле 216 тонн шера ецьа кхийола коллективо. Белгалде деза, ферма паччахьалкхенна Дадаьхьа йолаш шера ца хьоанна лаьхха йолаш йолга.

IIаийна социалистически деккаранг кхоачашде эша дерригга хьалаш да цхьоалаг1ча шурий-товарни ферме а.

ХIанаьг кохоза хьийабан лелдеранца хьалхаьнка лоарХIаме лехкар латт. Iалашде деза тоъал гIожеи мошен доактар, ремонт е еза хьийабан чуьлаттана помещенешта. Цу балхашта берригга теркам тIабахийтаг кохоза кхьалтамашца, специалистанца.

М. МАХАДЖИЕВ,
Шаьлра районе юртобоахьма управление керттера зоотехник.

ХIАРА КОТАМГАРА—220 ФУЬ

Хьалха латтаранца карагIийнинараш теркал а дан. Ермоловски кохоза хIара ваьхьаранан лелдеча совхоза котамаш лелдеча Нина Васильевна Одоинца предложени елан, кхоа котамаш сов кхьаьалаца на а лелдеш, уж хIи-хаьнаьлца кьончарца кхиаш Йохкера а совхоза специалисташ цо яхар де балхар соаьнга. ХIаьла котамашта тIечьара гуьлу фуьш таьина дукхаьIа хила а дацьар. Хьоачам ба лагахьа санна Нина Васильевна санца йолча хьалха латтача котамаш лелдеш цу хIиттина. Инена кхеран 175—185 фуьх гуьлеш хиннача мотт тIе дахача шера 220 совгIа фуьх гуьлеш хилар аьлча а.

Бакъдар аьлча соаьхара тоъам духьал потамий структура кIезиг-ца-ехка хуьнцар бахьан делаш-м баьннаьбан. Керттераш да котамашта Iунал минта де деш нов. Олоинчийна ше мадарра дика ха а хоьш деш ецьа. Цо Iалашца котамаш йоьашта тоъа доаькъар дерригга а дуьлга, саьмилаьнг а хьийаг электроторнаш а хуьнйиташ, сердала ди 1—2 сахьата дIаьдлу, котамаш чуйоаьха мотт тигаш ламе шена доаттаьр, дIа-са дувла лазаран ца хилийтаре мел эшар ду.

Уьх шерах дIабахьча 9 беттa ше лелдеча хIара яхкача котама тIемаца 170 совгIа фуьх гуьлеш. Вина Васильевнас. Долче, соаьхарча боарамал тIехьарьйа Ленина орден делаш Нина Васильевна Одоинца уьх юбилейин шера.

Е. МАКСИМЕННО.

ХАЛКЪАЙ ДОТТАГIЕЛ ЦIЕЙ

ЧIоагIа саьхьдаме яр самардийнаьхь Грознерча хIинцаьнга, майдашка, парканка. ВЛКСМ оькомоь кхьалхенга, министерствоца пIашагIдолла халкъийн леттагIаьл ЦIей хIар Грозне.

Буьйран 10 сахьат даьлча Ленина пIеврагIа майдарца дIайоьлаьгар спортсменийн мотоколонна. Грознерча сийлен мотт тIаккоечуьнг пIолла чаьхьаьлцар ю.

Дукха саьхьдаме мероприятеш хилар города тайп-тайнарца мотт-ганка.

Паркашка, «пролетбат» яхача культура ЦIагIа, шиттА яьхьчаьнга концерташ цуьтадир Ачкой - Мартана, Урус - Мартана, Грозненсин, Суженежин, Советски, Ведаьна, Малгобека, Шаьла, Малгерчийна, Нежийн-Юрта районашкарча художественин самодеятельностеш коллективашца.

«Динамо» яхача стадиноь йоькхийн спортивни выступленеш йир.

Сарраьхь Киева шерагIча парке тайп-тайнаьа мероприятеш хилар.

КЪАХЬЕГАМО БОАККХ АЬТТУВ

Дадахьа шера гурахьв юьйлейин шера хьхьаькма лаьрд йоьдаьра шерра кхоьвсен белгбир, тха тракторнеш-полеводчески бригада кхьаьгаьгашца.

Лаьтта деладаре культура лаьхьаьн ялат дукхагIа лаьккара социалистически деккарашца тIаийдар механизаторна ер цу дадахьа. Аьхан лаьттача йоачашца новкъарбе яььлеа, дукха кхьхьийтар механизаторашца тIаийна деккарашца хиннача лаьтгурахьа дув алат дIадера. ДукхагIа дочка даьхье хьалха лаьжжIа, гурадаргаш, шекара сеевла дIаийийца хиннача дIадийра ялат. Полуьнара хьмгане тоадир лаьтта. Лаьттанара тIоаьлад соцаеш маьхаш даьха, култиваци аь лаьхарча кондицех доаг ду дIадийр. Фуца цхьаьна суперфосфат, эйса лаьтта аьлар. Иштта оаьха хьийта кха довеьлар.

Паччахьалкхенга планах 540 тонн алат дехка деташ яр тха коллективе. Хьаьта дехкар 864 тонн да. ХIара теранера тIара ялата планах 17 центнер ийкхта езача 20,7 центнер аьккъаьн.

Чуйийа аьлийй гедгаргаш. Дика къаьхийтар хьхьалаттагча комбайнера коммуниста Гетагажев Хьажбийкара. Сезонах 240 гектар мара хьаьха на езаза пийй комбайнца 904 гектар хьекхий ю. Дика доьх дер комбайнеашца Коригов Хьасана, Мергоев Дзуьрбана, кхычар.

Ялат чуэнара сагото дIаьлийнай, хьхьаькъаьн, чуэна езаш я шекара сеевла, цунца цхьана хьаьтIаогIаьчаьна. Хьаьхьа ялат дIаьдийр. ДукхагIа даьхье аьхал хIинзаьнг. Цхьаьна аьхаьгаьгашца тIечьа ма-хьхьаьн, катокаш я. Агротехнически боьхьонна дIамадехкара кийчу дьлатта.

Ялат чуэнца долдуьйне бокка теркам тIабахийтар сахь гурахьа дуэнгоргна ялата фу кийчийра. Кхоьчам хьилаьл психологичен шоллагIечен классех лела фу молхаш теха кийча болаш, уьханна дикалар хилар доаш бола наьх, преподавателашца.

Техникумера ваьхьа ескаре гIулаьхь лен хуьл. Цуьл тIечьагIа Шелковской районе Карталинскерча чойне производства заведующи хуьл. БоьгIа а дика хуьлар Юре кийчбу ехача. Цун коллективн районе эгIара тIикагIа дерзIа яьлар.

Социалистически яьхе доькхий тольаьмаш дахарах, комсомольски организацие тIехьаьлнна дика болх деш хиларах БЛКСМ ЦК Сийлен грамота ду Ю. Конева.

Ха дIа ме уха иьх деладеш, вахар толдуш хуьнлу... 1967 шера сентябрь. Москва. Уьхаза конкурсе даьхьа лана воагIа ехь эхар дикагIнаьла къона новар. Шоай говзалаш дIаьхьувца яьхе бола Россе хьача кийчбара говзаьчаьнг.

— Фу хургда да хоьш са хьувзар, — дуьйр Юре. — Дукха бер кхаьа кийчбу говзаьчаьнг, кIезиг спецификацие хьувзаьнга. Сахьат дацар фу дергда ца хоьш виса а: дуьхьа ма дий эрсий кхачаьн тайнан. МалагIа хержача ба-кхаьхьа бола? Юхьера а хьожача хана фу кийчде мегардоьла...?

— IIехьхьара а заливной остер кийчбир Юре. Из конкурса дикагIа бола белех хилар. Хьаьта комисе из эгIара тоаьлагIа а лаьрхIи. Вай мехкархо эгIара дикагIа вола. Кхоьа новар хилара мукIарал дир. Цунна кхоачайн котвальнаьчун Дипломи хьалхара призе.

ХIанз пIаьвена цIагIа ва из. Эдийн къаьхегамо. Хала да тIадвахар лечьъаде. Хьаьта Юре лечьъа а дан из-м: кхьаьгарах хиннаьгIа тIадвахар ма-дий из!

М. ВИСАРАГОВ,
ВЛКСМ Шаьлновской райкома оргатделе заведующи.

НЯНЬКАШ ДОАЛА А ОТТАЬ

ГРОЗНЕ ШОРТИГА ХIАНА ЛЕЛ ЦЕНОШ ХЬАЛДЕЛГА

ИРА ХОАМ

Корпункте телефона гургал техни:

— Повкъстаг де соца, — дехар деш оьа ер гоьбаьн ура хьахоьаш.

Бертача квартире чухар дезде кийчбуш бар со, цхьIоьлга, Горжилуправлене юьа а техьадьаьхкхий ордер хьаьлеарга.

Мел шоай бесам хилча а соца кхамал лаьхоа ордер яьхе йиш болаш бацар горжилуправление болгIоьй: квартирашн ю. Халахете а, из цаI хиннаьлан городе дукхка ха хьалхагIа деш кердача квартирашца чуэиййаш хила а бесам, ХIанз а очередех латтаьн.

Цешоьн хьалдара оттаьь наччахьалкхенга ваьхьаьнгIа кхоачашъ Хлойг. Сидоров корте латтача «Грозпромстрой» трестО. Цу хьакъехьа дуьл республика статистически управление справко. Дадахьа чуьх пхе шера 65.227 кварратн метр чуье мотт лаьхгIаргIа кхъгеранкоштта. Цуьхьа ер оьаг совгIа массадоруьа хIамана кийтьаь, пIарIаьта шишша цIа дола квартираш. Цу треста предприятеша мортига хьалдерат чуье цIешоьн хиннаьн Iан. Цу пхе шера городе дIаьнниаьн 585 мотт йола дела даьхьа ха йолча берий учреждение. Иштуьхьа берий яьлештен бенамашт чуьеча цешоьн эгIара кIалхарча этажерча тикай помещеешн нийсььнца ца йоаллаш ба уьхьаьа.

Города юьхьье, Победа яьхача проспекташ, хьокха оттаьйна санна латт дукхьаьаьа вIашIарьаь лесса горобка; — бахача наха кIаьгIа сина гIулаьхьаьн дара салон. Грозненшкара на прокат хьийийача проектни документашца городе Орджоникидзе салон хьаьлиь яьина дукха за я. Мальта Грозна салон ХIанз а кIаьгIа бIаьлгаш техника долча корий Iаьржа, ча квадраташца хьалхашка гIолла дIаьхьача наха бIаргахьежаьн латт.

Уьх тIехьаьрча тIе шера Йийттен дим миллион сом гаргга ахча дисад «Грозпромстроя» трестага пайда ца эпаш. Ведомства шера ткан хуьл цунах. Дадахьа пхе шераьн бIаргчаьна «Грозпромстроя» трест салоГаш хиннай аьа йиш йолаш да. Из «выходной» лаьхе яьннача тайпара Iаьламате безача маьха хиннад наха. Пхе шера хиннаьн ткан миллион сом тIехьаьнна брак дIа балхан ваьхьарах, материалаш сонна Iа дIаьхийтарах.

Планаш кхоачаш на ярах бола берриг бехк материалаш Iаьлашъ ваьхьа кхоачамбоацаран хIарах дIаьтIабехк треста кулгалхошца. Из-м вешта а мича дар кер ца хIама. Цхьаьаьна, уьжжаьо ловча хьалшца гренненийй доаьлаьй геттара дика лоархIаьбу чуье цIешоьн кхьийода объекташ хьаьлара еннача наччахьалкхенгадаьнеех. Белгалда аьлча, дIадахьа шера чуье цIешоьн хьалдара план 135 процент кхоачашдаьлийй ордженникидзеца, хьаьта уьх шера хьалхарча квартала задани 70 процент тIехь кхоачашъьйй. Хьаьта «Грозпромстрой» трестО тIехь I-а юкъъььхьаьгIа городе чуье цIешоьн дадара квартраш план. Моттигерча статистически дийнаьн даьхьа тешдаьн, чуье цIешоьн хьалдара оттаьь хьалхарча ах шера план 40 процент марг кхоачаьнъььлаш гIулаькаьн дог доладуьйна. Иштта ер ю. Дадахьа шера ахьанна кхаь бетта Iаттагара дийнаьхьи буси юкъера лаьрхIаьчу 7 килограмм шура йоькхаьн хиннаьле, уьх шера ийс килограмм яьккхар ферме ца кхаь бетта.

Коллективна юкъе лелаца социалистически яьхе хьалхенга. Ферма ю ведущин болча Шумисата, Артатанова Кейпас, Цурурева Маржана, кхычар. ХIаначе хьийабашкара шура яькхара шера план тIаккхоачашъкIий цар, чIара Iаттагара 1800 килограмм сонIга шура йоькарг кхий. Шера план кхоачашбе гарга ба ХIанаде ферма дукхагIа болх доаркан.

Беккка теркам тIабахийтаг ферма коллективо цхьийбан лерттIа Iаттагара дахь кийчо яра. Фермаца юхье хьалтIа а аза арсIан дь дIоттIадаьд тIеъ ка. Цкъаьр, планах 6700 тонн силос йолда езача ХIападе борхI йоьхь тонн силос елла баьннаг отделене механизаторашца. ХIанчуьл тIехьагIа бархI йIаь тонн силос йолда лерхIан да уж. Иштта дика лел ухзаза хьийабан чуьлаттана помещенешта ремонт яра балхан а.

Ферма коллективна хьагучюс шера план 15 октябрь тIаккоечуьнг кхоачашъе пIаштIехьаргIда.

Кхоалаг1ча шурий-товарни ферма коллективад дукха тIехьа ца ийсаьн кхьхьет цхьоалаг1ча ферма коллективо а. Шера планах ерриг паччахьалкхенга йохка саьр 250 тонн шура йоьгIа, хIанаьле 216 тонн шера ецьа кхийола коллективо. Белгалде деза, ферма паччахьалкхенна Дадаьхьа йолаш шера ца хьоанна лаьхха йолаш йолга.

IIаийна социалистически деккаранг кхоачашде эша дерригга хьалаш да цхьоалаг1ча шурий-товарни ферме а.

ХIанз кохоза хьийабан лелдеранца хьалхаьнка лоарХIаме лехкар латт. Iалашде деза тоъал гIожеи мошен доактар, ремонт е еза хьийабан чуьлаттана помещенешта. Цу балхашта берригга теркам тIабахийтаг кохоза кхьалтамашца, специалистанца.

М. МАХАДЖИЕВ,
Шаьлра районе юртобоахьма управление керттера зоотехник.

РОССЕ ДИКАГIВОЛА ПОВАР

Цхьа бутт совгIа са мара ян Бонев Юрий пастер чIен йоьа. Комсомола чугIаьрнна бокхка ниьх чакхьаьлкхачуьл тIехьагIа хиннав цунах комсомист.

Комсомола Шелковской районе хIанз а долам да цун учетни карточка. Цунца лаьмжан лаьмаш соца лаьхьанка уьнт ну денаьлерча, къаьхьагера тIера поетна, хьаьькъаьрча саг сурт. Комсомоле шиг пхийтта ну дийна вахан Юрий. 1955 шера комсомоле ваха цунна рекомендацеш еннай ше вовча классе деша баьлIа-ца.

Таллински политехнически институт. Химически факультета студенташ экспериментаьлаш ю. Мастюкова сурт. ТАСС фотохроника.

ратийн лаборатореа ба.

Цунна ваьнна ю. Цу шерашца Москва ца йолийтаг. Цу шерашца Iаьмжаьнгаьнгаьнг

ШОАЙ ДОШ ДИЗЗА КХОАЧАШДАРА

Шаьла районе Лендан цIеранIга колхоза хьайбаш леладеранца дош деннад цIеваелаIга нойбрь тIаккоачаш паччахьалкхенга шура йохкара а ишта кхийола юртбоахама культурашкI йохкара а шера план кхоачашбе. Мишта кхоачашду ишта тIаийца дикаьрашкI Колхозе кхоъ шурий-товарни ферма я. Колхоза парткомо, правленее боккха теркам тIаьбахийтаб ферма юкъе Октября сийца шерра социалистически яьхь йоаржарца, хьайбайн продуктиновсть лаккъара. Юбилейни ферма 1800 килограмм соргIа дикхий. Шера план кхоачашбе гергга бо хIанаде ферма дукхагIа бола доаркаш.

Боккха теркам тIаьбахийтаб ферма коллективо хьайбаш дерриГа Iангара дала кийчо яра. Фермаина юхье хьаьлаьа латт кхоаIеГа шурий-товарни ферма коллектив. Ферма заведующи волча Хасуев Рамзана дуви: «Юбилейни шу доладуча хана коллективо дош деннадар Октября сийца фермай коллективашца юкъе йаржача социалистически яьхь хьаьлаьра мотти лаькка, хIанаьаьна бала балха итторашкI хьаьлоьх из дош кхоачашбе вIаштIехьаьрдголга».

Мишта вIаштIехьаькхгаб укхаза ферма коллектива болх? ХIара доаркА лелийеш 18—20 ер та. Аьхан заьаьлаьхь доалларгаца шура аьккхара болх дика лелабора цар. Дийнахьи сеннаьа хIара Iаттагара кхоъ йоаржа лаьрхIа чйс-итт килограмм шура йоаккхар ферме аьхана заьалаьх. Белгаьде деза хIанз а, хьайбай продуктиновсть лох ца йелийтаьн коллективо кхьаьтагIа. Из вIаштIехьаьлиад доаькъара рацион пийеса лелаьр, зоотехнически боькъонашца дIаделхаьра тайпара хьайбашца тIулаькх дар бахьан доладаш.

Дилла а болх беш зоотехнически кружок я ферме. Кружока заинтеиса совхоза отделение специалистаца-зоотехнически боькъонашца, балха дикаГа IIа йоаьмаш. Кружока кулгалхо волча отделене зоотехника Магомадов Хьасена дукха IIулаьк дьаьл занятешка хьехаш дар балха юкъеделадара. Занятеех баьина пайда хьаьлоьх укх масало. Дадаьаьа шера хиннаьгу дикка лакъаьнгай хьайбай продуктивность. Нагахьа санна шера хьаьнгаьна хьаь бетта хIара Iаттагара дийнахьи буси юкъера юкъера лаьрхIа 7 килограмм шура йоаккхаш хиннаьлг, ух шера йиз килограмм аьккхар ферме ну ахь бетта.

Колхеза юкъе лелаьча социалистически яьхь хьаьстта кхаьсгаьна толаьмаш доах доаркаьна Хамидова Шумисата, Артаганова Кейпас, Дуруева Маржана, кхычар, ХIанзие хьайбашца шера йаьккхаьна шера план тIаьккхоачашьхьай цар, хIара Iаттагара 1800 килограмм соргIа дикхий. Шера план кхоачашбе гергга ба хIанзие ферма дукхагIа бола доаркаш.

Боккха теркам тIаьбахийтаб ферма коллективо хьайбаш дерриГа Iангара дала кийчо яра. Фермаина юхье хьаьлаьа латт кхоаIеГа шурий-товарни ферма коллектив. Ферма заведующи волча Хасуев Рамзана дуви: «Юбилейни шу доладуча хана коллективо дош деннадар Октября сийца фермай коллективашца юкъе йаржача социалистически яьхь хьаьлаьра мотти лаькка, хIанаьаьна бала балха итторашкI хьаьлоьх из дош кхоачашбе вIаштIехьаьрдголга».

Мишта вIаштIехьаькхгаб укхаза ферма коллектива болх? ХIара доаркА лелийеш 18—20 ер та. Аьхан заьаьлаьхь доалларгаца шура аьккхара болх дика лелабора цар. Дийнахьи сеннаьа хIара Iаттагара йаьккхаьна шера йоаккхар ферме аьхана заьалаьх. Белгаьде деза хIанз а, хьайбай продуктиновсть лох ца йелийтаьн коллективо кхьаьтагIа. Из вIаштIехьаьлиад доаькъара рацион пийеса лелаьр, зоотехнически боькъонашца дIаделхаьра тайпара хьайбашца тIулаькх дар бахьан доладаш.

Дилла а болх беш зоотехнически кружок я ферме. Кружока заинтеиса совхоза отделение специалистаца-зоотехнически боькъонашца, балха дикаГа IIа йоаьмаш. Кружока кулгалхо волча отделене зоотехника Магомадов Хьасена дукха IIулаьк дьаьл занятешка хьехаш дар балха юкъеделадара. Занятеех баьина пайда хьаьлоьх укх масало. Дадаьаьа шера хиннаьгу дикка лакъаьнгай хьайбай продуктивность лох ца йелийтаьн коллективо кхьаьтагIа. Из вIаштIехьаьлиад доаькъара рацион пийеса лелаьр, зоотехнически боькъонашца дIаделхаьра тайпара хьайбашца тIулаькх дар бахьан доладаш.

Дилла а болх беш зоотехнически кружок я ферме. Кружока заинтеиса совхоза отделение специалистаца-зоотехнически боькъонашца, балха дикаГа IIа йоаьмаш. Кружока кулгалхо волча отделене зоотехника Магомадов Хьасена дукха IIулаьк дьаьл занятешка хьехаш дар балха юкъеделадара. Занятеех баьина пайда хьаьлоьх укх масало. Дадаьаьа шера хиннаьгу дикка лакъаьнгай хьайбай продуктивность лох ца йелийтаьн коллективо кхьаьтагIа. Из вIаштIехьаьлиад доаькъара рацион пийеса лелаьр, зоотехнически боькъонашца дIаделхаьра тайпара хьайбашца тIулаькх дар бахьан доладаш.

Дилла а болх беш зоотехнически кружок я ферме. Кружока заинтеиса совхоза отделение специалистаца-зоотехнически боькъонашца, балха дикаГа IIа йоаьмаш. Кружока кулгалхо волча отделене зоотехника Магомадов Хьасена дукха IIулаьк дьаьл занятешка хьехаш дар балха юкъеделадара. Занятеех баьина пайда хьаьлоьх укх масало. Дадаьаьа шера хиннаьгу дикка лакъаьнгай хьайбай продук-

ХIАРА КОТАМГАРА—220 ФУЬ

Хьалха латтаранга каранГдийнна-раш теркал а даь, Ермолевски коа тIара оалхаьаьаш леладеча совхоза котамаш ледаеча Нина Васильевна Олонинае предложени елар, яхьа кот-тамаш сов кхаьлаьлада да а лелаеш, уж хан-ханнаьха кIоначарца хувца. Юхьера а совхоза специалисташ по яхар де баьлар сеаьха. ХIаьта котамашта тIехьара тулду фуьан таьина дукхагIа хIнда а даьлар. КIоначаг бе магаьха санна Нина Васильевна ешна йолча хьалха латтача котамаш ледаеча цу ханнаьна шера керте 175—185 фуь гуьлен хиннаьгу мотти ца ца йоаьмаш ца йоаьмаш ца йоаьмаш

«СЕРДАЛОН» ОАГІОШ ТІАРА

ДЕНАЛА ДЕШАШ

Хіанз, дерриг а советски халиъ ший сийлахь-боккхча Цієйна — Октября 50 шу дизара наньодача хана, вай боккхача безамца іохьаьхьи ах біаь шера хьабіьлча турпала нізьььага. Ма дукха да советски наха карагІаийнна тамашийна гІулакхаш! Кердача заман виналлаша хьалъьлй низ бола советски-германски Дьахь, дерригача дуненна дІагоІтай шоай турпалаь, хьалхалой низ бола техника, хьалхалатта Іилма, эргара хьалха карлерзавий космос, моастагІчох дагм тешаме лорабаьб шоай партІатон мохк. Из дерриг аьлр вай хьамсара парте хьалкхеьв кера советски саг ва! Цудухьа вай такхан Іомаду дай турпала гІулаьхкаш, цар уйлаш, цар вагееташ.

Тахан оаха ухх номер тІа кепатех Сийлахь-боккха Дай-мехка тІом лаьттача шерашка фашизмаца майра лийтаьв Нох-Пал-тІайнен нъонгаин фронтера ахийта письмош. Уж оаха хьаэц Дай-мехка тІом лаьттача шерашка арадийннача «Сердалон» оагІоШ тІара.

«ЗІАМАГІА ВОЛЧА ПОЛИТРУНА ПИСЬМО»

«Моаршал хилда шовна, са духхадеза новкъостий призывникаш, тІема декхарийла дарвш, колхозхой, молхозницаш! Массова а ше-ше вел-волча балхаш хІоаэла ца мел дьаьрв дуннхагІа деш хила веза. Цунца ихьы а чІоаІІаоргда вай вовй Цієйна. Цунца чІоаІІаоргбго вай вовй оборона ниІ...

Новкъостий призывниаш, тІема декхарийла дарвш, аз тІахьех шо, вай сийлахь-боккхча социалистийчеран Дьахь нъонгаш тІаьрах тарра, моастагІа сихагІа воэхарг уйла дег чу а йолаш ЦієІна Эскиера дахара...». Арсаканов Мухарбих, ЗІамагІа вола политрун.

(«Сердало», № 80, 1941 шу).

«ФРОНТЕРА ЛЕЙТЕНАНТА ДАЙТА ПИСЬМО»

«...Кьонах кьонах а вац хІаьнз тІом тІа а воацаш сатийна вагІар. Хіанз ше бу кьонах ва діахьокха даза цо ший Сийлахь-боккха Дьахь лорве тІем тІа а вена. Тхо, вай турпелерча Цієна Эскиера тІе мехой, сийлахь-боккха Дьахь бахьан латаш да, хІаьта стташ парх аьнна воХорг а на оаха тийшача балхаца тІа а вена вайх лаатан воалла моастагІа. Майрра лата деза вай моастагІчох массова а. хІаьта из нохаьо а веза уях дуненн тІа ше хиларах дехке воаькхаш. Хабриев Баматтири, Цієна Эскиера тІемахо, лейтенант».

(«Сердало», № 85, 1941 шу).

«ТІОМ БЕШ ДОЛЧА ЭСКИЕРА ПИСЬМО»

«Дукха веза Льанов Бибйота Мухтар!, дукха веза Гинардийий Губатайин!

Дукха саьна Дьахьон сийн моастаьмучьлеен Бахьан немецки фашизмана латоча Цієна Эскиера Н-ски подразделение командирашвеи, политболхлошеи, тІемахошеи дайт шуга тІемо фронтоен моаршал, хІаьта цієнача лег тІара баркал а ала шовна. Дьахьон сий бахьан, нортаьмучьлеен езача вай адамий нотаЛон сий бахьан фашизмаца тІом беча хана нехеарлургвоацаш командир цо волга хьаьхьекха воа воі Батарбик саьн нисеорах...

Цо йохайир немецки дьаьхьа штаб, хьалийцар вай эскиера бойкка мах бола документаш, тІема арра битар 200-ел тІех бола а чоанзш хинна а немецки салтий, хІалаийн 3 танкетин тІема пропаьвин тІахинна 4 автомашина 13 саг плен воалавир». Полка командир Н. Мешков. Полка тІема комиссар А. Андриенко. Политбюро отсекретарь Буглан. КСМ бюро отсекретарь Сайчанов.

(«Сердало», № 114, 1941 шу).

«КЕРДАЧА ШЕРАРА ТІЕМА МОАРШАЛ»

(Пингородни районера тІем тІа ваХача мер. Шнуринова ший мехкахошка дайта письмо).

«...Льаьхьегаьн фронте льинхача хІара нотаЛон тха дегаш ІІаздоах, тха тІемо уйла ланхьо, фашистацара тха цабезам ихьы а чІоаІІбу. Цудухьа аз тІахьех шо, Пригородни районера льаьхьеганхой, тыле ихьы а дикагІа белх бара». Шнурников, политрук.

(«Сердало», № 3, 1942 шу).

«ВОІО ДАЬГА ДАЙТА ПИСЬМО»

«Моаршал хилда шовна са даи нанен. Аз дехар ду шуга вай кортаьмел вахача сагага сагара цієнхарочуон моаршал діадаьлар.

Се Хіанз дунхка ца гвоа фронте вода фашисташ хІаьлаьбе. Уж гІерт вай нраье вахар толхаде, вайх шоай лаьш де, сийлен цІи хеза вай Дьахе лоаэна оттэе, цхьабаьнъда, цох хІама хургдеацилга вайна хоаш да. Мукъаьле вэгш дона СССР заамаш цІаьнна хургдаш сийдоацна фашистий лаьш...

Сай письмо йистедоаннхаш аз шугара а вай Пригородни районе мел волча къаьхьгаинхечунгара а дехаргда предприятешка нуг пІашна ца дуллаш болх белга а, хІаьта фронтана тІа-тІа а дуннхагІа танкаш, таннашта дуХьала етта топлаш, йоннхий топлаш, самолеташ, минометаш, пулеметаш, тІема нхоачмаш телилга, вай нолхохашш, маІача наха, нханнаца дуллаш шоай нхашна болх белга а фронтанен мехкан тІа-тІа дунхагІа ніаг, дулх, промышленнеста йола бодал тоаилга». Мадтиев Сеэндрой Юсап, тІемахо.

(«Сердало», № 5 1942 шу).

«ФРОНТЕРА ДАЙТА ПИСЬМО»

«...Хьай виІий ИбрахІима Яьхьий тІема новкъосташкара моаршал да хьога, нов. ИбрахІим, аз дІадоаг хьога хьа воі Яьхьа тІема поста тІа чов хинна волга...

Іа дика хийла ъьа. Тийша хиналлаьх хьай воі дийнна хургхиларах. Моаршал да хьога ъьа виІий тІема новкъосташкара».

И. Ф. Артомонов.

(«Сердало», № 14, 1942 шу).

Вай сийлахьа Дьахьх лорашу фашисташа дуХьала ньаьтача турпелерийна ца ваьнна ньаьхьеэ вайна цу письмош тІара. Бирсача шерашка язьььа цу лоацача ньаьхаташа хььвгІа хьагойт советски ньаьхьа донал, цар патриотийчеи уйлаш, социалистийчеи Дьахе бахьан шоай вахар діадоаг уж кийча хилар, вай халкъьата юнъьера, болат санна, чІоагІа дела дорагдоаца деттагІаш.

Донхкал а деш боккхача безамца дай вай тахан уж мугІаро.

Сийрда ихоанг бахьан нна ихо ца бен ньовсам лоаттабера тІахьехаш, дамм енийла турпалиІ воазш!

СПОРТИВНИ ХОАМ

ЦхьолагІча труппа маІача ньаьха командашта юкъе хаьра лоаэнча бурганах ловзаш Россе хьалхара моттиг яккхара яьь діайоаленнай Грозне.

Яьхе дакъа ловзаш я Краснодара, Шахты, Горько, Воронежа, Грозне, Свердловска, Ростова городий команданш.

Шахты команда ловзаш вай командашта юкъе хаьра лоаэнча бурганах ловзаш Россе хьалхара моттиг яккхара яьь діайоаленнай Грозне.

Яьхе дакъа ловзаш я Краснодара, Шахты, Горько, Воронежа, Грозне, Свердловска, Ростова городий команданш.

Шахты команда ловзаш вай командашта ньаьхьа, ловзаш Воронежера спортсменаша счет 24:14 йолаш эпайнер вай команда.

Яьхе баьнаьрашо діаэо а ловзаш ба «Спартак» ший лоІаменча общества стадионе.

Сурта тІа: ловзаш я Краснодарера Горькен командаш.

О. Смирнова сурти текстш.

БАСКЕТБОЛ

Баскетболах ловзаш клубашта юкъе хьалхаьн моттиг яккхара кагІийкой яьь чакхьььнйай.

Хьалхара моттиг яьккхар берий спортивни школа команда. Хьалхара моттиг яьккхаршта юкъе ба цу школа боккхаеІен юкъерча хаьнера болх кагийнах, ЗІамагІа йолча йийлий команда.

Клубни зачетах шоллагІа моттиг «Локомотив» общества яьккхар, хІаьта иэоалагІа моттиг — «Спартак» общества.!

«ТЕРЕК» — «МЕШАХТЕ» — 1:0.

Селхан Грознерча Орджоникидзе цІерагІча стадионе Грознерча «Терек»-н Тбилисерча «Мешахтен» матч хилар. Счет 1:0 йолаш фусамдай котбьлар.

ШАХМАТНИ ТУРНИРА ФИНАЛ

Российски Федераце чІоагІагІа ловзача 46 шахматистка Советски Іаьтала 50 шу лаьаьра хеташ Еррог-н Российски зональни яььий финальни турнир дІайоалийр Грозне.

Ловзаьашта юкъе я дунен халкъашта юкъера мастер Ю. Гурфинкель (Волгоград), спорта мастер К. Скечина (Московски область), РСФСР чемпионка Е. Шадуна (Курск), цьхьаьгІа разряда 43 шахматистка, ту дьаьхе грозненски цьхьаьлагІа разряднашш Н. Силоркина, А. Жаркова, Т. Голова.

Хьалхаьна гуре дукхагІча дьаьхе котбьаьнарашш «Іайчарна дайза шахматисткаш бар. Масела, А. Попова (Новосибирски область) эша а ях кхоалло ньаьхар Э. Доюковас, (Московски область), Е. Бигловайна (Воронеж) лайзана Е. Медведеаве (Орджоникидзе), Н. Быкловайна (Ижевск), лайзана Н. Колотая (Московски область)..

Цьхьаьхха а кот ца йоалаш чакхьььнйар республика чемпионка Е. Шадурас Германерча советски бІийий группа ваьсалца В. Доненкайца доаэаьь парти.

В. ЖУК-ТРИПОЛИТОВ.

ЖУРНАЛИСТАШ ДАГАБУВЛ

Самарийийьхьа Грознерча Политпросвещение ПІагІа хилар Къьлбаеда-Балкарская автономни республикийн арсий меттала арадулаца газетийн ВІаьнаІІехча летучка. Из хилар ну газеташа дукха ха йоацаш цьхьаьнна кІийчьлъ номер ахьсеарца эоаьаенна. Ну тайпара эгтара хьалха ВІаьнаІІехийттаеча летучка ерриг тІем ярмиинта аэлу газеташа Сийлахь-боккхача Октября 50 шу дизара кийчьнера ньаьхьехьа яхаш.

Летучка хьайийлар КПСС Нохчи-ПалгІай обкома секретара нов. Бокова.

Дагестанская правда» яхача газета обзор йир «Грозненский рабочий» редактора заместителя нов. Прадкос. «Социалистическая Осетия» яхача газета обзор йир «Кабардино-Балкарская правда» яхача газета отдела заведующе нов. Безуглый. «Грозненский рабочий» яхача газета — «Социалистическая Осетия» яхача газета отдела заведующе нов. Сагутонова. «Советская Калмыкия» яхача газета — «Дагестанская правда» яхача газета редактора заместителя нов. Комиссарова. «Дагестанская правда» яхача газета — «Советская Калмыкия» яхача газета отдела заведующе нов. Оленева. Ойийлена хетаэь йолча ший планех дийнан «Кабардино-Балкарская правда» яхача газета редактора нов. Черемесина, летучка балха хьаьхьха а, хІаьта Іаьхо Къьлбаеда - Кавказ автономни республикийн газетийн ВІаьнаІІехийттаеча летучка ВІаьнаІІехьа а ньаьхьа а, хІаьхьа ньаьхьа ньаьхьа а, ІІаьхьха ньаьхьа ньаьхьа а, ІІаьхьха ньаьхьа ньаьхьа а, ІІаьхьха